

Reportage

OPMERKELIJK 'Iedere foto vertelt een verhaal. Een beeld waar je wat van kunt halen. Allemaal mensen het hele jaar door.'

De mensen van Oranjeborg mogen v

► Bijzonder jaarverslag met portretten van bewoners en medewerkers

MEPPEL - Van alle jaarverslagen die er aan het begin van dit jaar verschijnen, is dat van Oranjeborg zonder twijfel het meest bijzondere. De terugblik op 2017 is een kloek foto-boek geworden. Een prachtig monumentaal werk met foto's van Paul Bink uit Dalfsen: indrukwekkende portretten van de 110 cliënten en de 94 medewerkers. De verantwoording op de eerste twee pagina's van directeur externe zaken Frank Fagel verradt pure poëzie die de opmaat is voor een fascinerende reis, al bladerend, langs vele portretten en in-kijkjes in het dagelijks leven van de bewoners van de locaties van Oranjeborg in Havelte, de Wijk, Biddinghuizen en Epe.

Ton Henzen

'De ogen zijn de boodschappers van de ziel,' schrijft Frank Fagel. 'De ogen vormen de ramen van het hart en de taal van emoties. Ogen hebben geen ondertiteling nodig. De portretten van de bewoners vertellen het verhaal.' Het eigen levensverhaal, maar ook het succesrijke verhaal van Oranjeborg dat eind van dit jaar zijn 10-jarig bestaan viert. Een succesverhaal over de opvang en begeleiding van mensen die in het leven geslagen waren en nauwelijks toekomstperspectief meer hadden. De samenleving had hen de rug toegekeerd. En nu, in 2016 en 2017, beklommen cliënten de Mont Ventoux en brachten geld bijeen voor de strijd tegen kanker. Dankzij Oranjeborg 'mogen ze weer gezien worden,' zegt mede-oprichter en directeur interne zaken Henk Stokvis uit Meppel, geboren en getogen in Dalfsen. 'Ze horen er helemaal bij. In de vroegere situatie werd hun niets meer gevraagd. Ze waren wellicht lastig, in vele gevallen had de familie de handen van hen afgetrokken. Ze werden in het leven gestraft voor het feit dat ze een verstandelijke beperking hebben. In de locaties van Oranjeborg mogen ze hun eigen wereld creëren.'

Trots zijn op jezelf

De leefregels zijn eenvoudig. Alcohol en drugs is uit den boze, rust en regelmaat en overdag bezig zijn. De cliënten kunnen werk

Directeur Henk Stokvis van Oranjeborg (links) en fotograaf Paul Bink.

Prenten van Bink - Fotografie ©

verrichten dat past bij hun mogelijkheden. Zoals Frank Fagel in zijn voorwoord aangeeft: 'Waardigheid en trots zijn op jezelf, dat is wat wij proberen terug te geven aan onze bewoners.'

Henk Stokvis en Paul Bink geven op het hoofdkantoor van Oranjeborg op Blankenstein in Meppel een toelichting op het vele kilo's zware foto-boek. Met hun lange baarden en hoofddekseis lijken ze soulmates van elkaar te zijn. In wezen zijn ze dat ook. Een korte mailwisseling begin vorig jaar was het begin van een intensieve samenwerking. De vraag van Henk Stokvis luidde of Paul Bink het zag zitten Oranjeborg in beeld te bren-

gen 'op een creatieve en stoere manier.' Het bevestigende antwoord belooft ook veel goeds voor de toekomst.

Het is niet ondenkbaar dat het originele jaarverslag over 2017 de komende jaren een vervolg krijgt. De lezers van het foto-document dat in een oplage van 1500 exemplaren is verschenen, zijn nieuwsgierig geworden hoe het verder met de geportretteerde cliënten gaat.

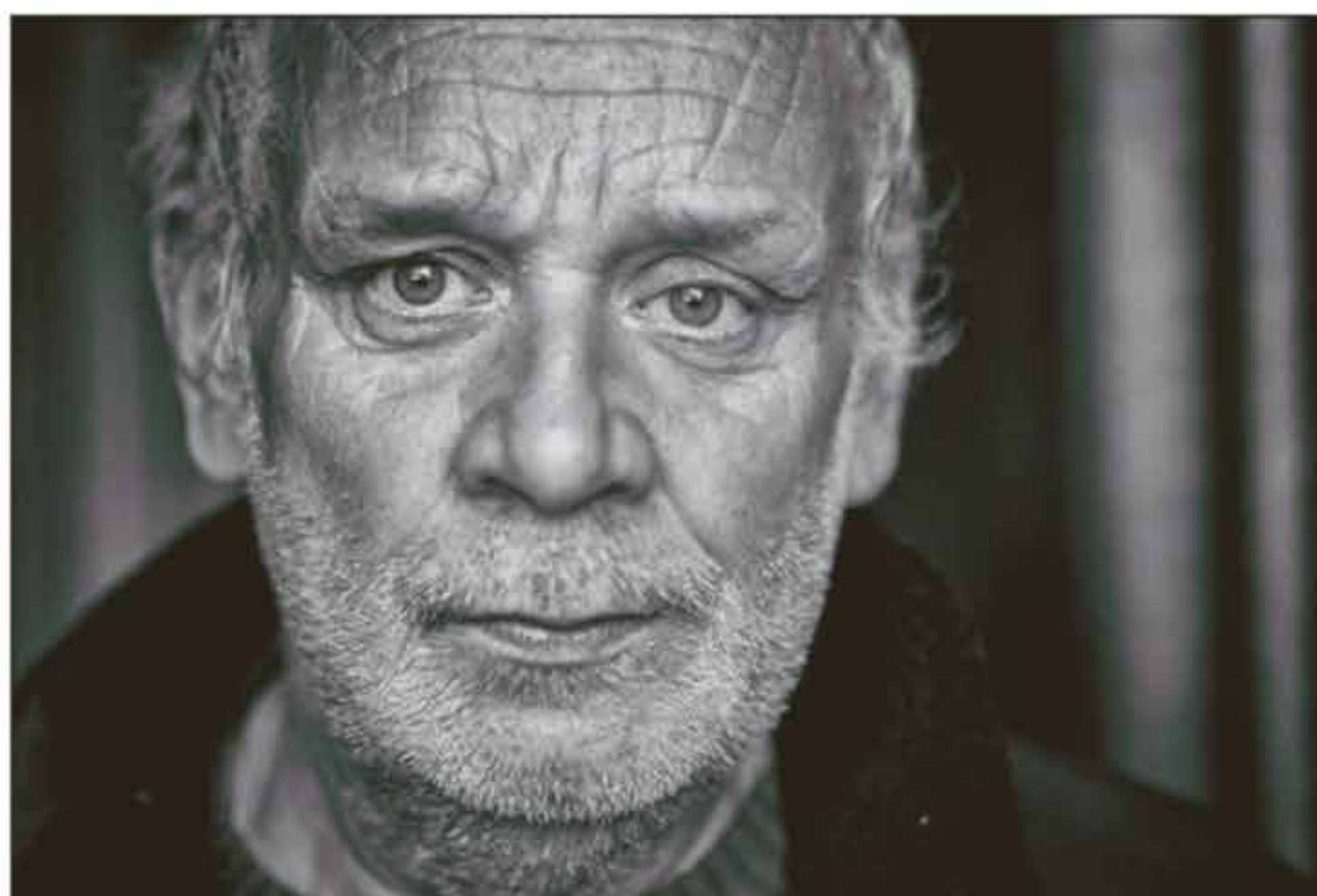
Jan Filippo

In het jaarboek over 2017 wordt met foto's en tekst stilgestaan bij het overlijden van Jan Filippo die vanaf 1 maart 2012 woonde in de

vroegere locatie Frederiksoord waar Oranjeborg is begonnen. Hij overleed op 21 april vorig jaar op 68-jarige leeftijd. In de rouwadvertentie werd hij omschreven als een kleurrijk man. Oranjeborg regelde de crematie. Jeanette Kion, bewindvoeder en curator van Jan namens de Stichting Budgetzorg, nam tijdens haar bezoeken alle tijd om de tuinen en de werkzaamheden van Jan in Frederiksoord en later in Havelte te bekijken en te bewonderen. Jan was niet veeleisend, maar zijn fiets moest voldoen aan de hoogste eisen met veel verlichting, toeters en belten. Ook in Havelte bleef Jan zoals hij was: trots op het werk dat hij verrichtte. Hij was

Eén van de vele honderden foto's in het jaarverslag van Oranjeborg.

'Ogen vormen de ramen van het hart en de taal van emoties.'

elt een verhaal dat voor iedereen weer een andere betekenis kan
van kan vinden. Bewoners en werknemers, kris kras door elkaar.
oor, een geweldige belevenis, gevangen in momenten.' Henk Stokvis.

veer gezien worden

gelukkig in Oranjeborg. Wat curator Jeanette Kion vooral bewondert, schrijft ze in het foto-boek, is 'de laagdrempeligheid en directheid naar elkaar. Geen fratsen, gewoon je dingen doen en jezelf blijven.'

Alle foto's zijn gemaakt door Paul Bink. Van sommige bewoners moest hij eerst het vertrouwen winnen. Soms gaf hij zijn camera uit handen en liet de cliënt een foto maken om aan het idee te wennen wat een portretfoto met zich meebrengt. De enige foto's die Paul Bink niet heeft gemaakt, zijn die van de beklimming van de Mont Ventoux door cliënten van Oranjeborg, een hoogtepunt in het afgelopen jaar. Paul Bink was geveeld door een ernstige armblesure. Wiljan Knoops en Henry Stuifzand namen zijn werk over. Voorzitter Henk ten Hulscher van Stichting Mont Ventoux, tevens wethouder in Meppel, blikt in het jaarboek terug op de grootse prestaties van de bewoners van Oranjeborg. Zij hadden onder andere geoefend op de Holterberg. Eén van de wielrenners had bij de eerste verkenning geklaagd dat zijn fiets aanliep. In werkelijkheid was het stijgingspercentage van de Holterberg hem in de kuiten geschoten.

Emoties

Henk ten Hulscher beschrijft hoe hij emoties zag bij directeur Henk Stokvis als de laatste deelnemer uit de ploeg van Oranjeborg de top van de Mont Ventoux heeft bereikt. 'De prestatie is geleverd en alles is goed gegaan. Er is emotie en dat mag. Trots op het eigen team. Ook het team van Oranjeborg overtrof zichzelf en leverde een fantastische prestatie voor zichzelf, maar zeker ook voor het goede doel.'

Henk Stokvis, die ook verantwoordelijk is

voor de promotie van Oranjeborg, voerde de eindredactie van het rijk gedocumenteerde jaarverslag. Hij is verguld met het resultaat. 'Een heel jaar Oranjeborg in beeld gebracht. Prachtige mensen, de mensen van Oranjeborg. Wat is dit een fantastisch en sprekend project geworden. Iedere foto vertelt een verhaal dat voor iedereen weer een andere betekenis kan hebben. Een beeld waar je wat van kan vinden. Bewoners en werknemers, kris kras door elkaar. Allemaal mensen het hele jaar door, een geweldige belevenis, gevangen in momenten. Wat is het toch heerlijk om vanuit kansen te mogen en kunnen denken.' De mannen van Oranjeborg kun je op verschillende plaatsen tegenkomen. Ze doen belangrijk maatschappelijk werk. Ze plegen het onderhoud van recreatiepark Engelgaarde, ze leveren ondersteunende werkzaamheden voor het

muziekweekend Live in Meppel, MSC, Zwembad Havelte, Openluchttheater, activiteiten in en om de Wijk. Zo maar wat activiteiten die ze graag en belangeloos verrichten. De samenleving heeft hen een tweede kans geboden, dan moet je iets terug willen doen voor diezelfde samenleving, vertaalt Henk Stokvis de inzet van de cliënten. Stokvis denkt na over de plaatsen waar het fotoboek kan worden ingezien. Hij noemt leeszaal van bibliotheken, wacht ruimten in het ziekenhuis, betrokken tandarts/dokter voetbalkantines. Fotografische ontmoetingen met de mensen van Oranjeborg, waardoor bruggen worden geslagen tussen de gewone wereld en de bijzondere wereld van Oranjeborg. Hij heeft het boek overhandigd aan medewerkers van het Zorgkantoor. Een duidelijker verantwoording van de dagelijkse werkzaamheden is nauwelijks denkbaar.

'Geen fratsen,
gewoon je
dingen doen
en jezelf blijven'

De terugblik op 2017 is een kloek foto-boek geworden.

Cliënt van Oranjeborg.

Jan Filippo die in april vorig jaar is overleden.

Fotograaf Paul Bink uit Dalftsen

'Mensen en hun unieke persoonlijkheid vangen in mijn foto's'

DALFTSEN / MEPPEL - Fotograaf Paul Bink - Prenten van Bink Fotografie - is meer dan 22 jaar werkzaam geweest in de psychiatrie. De fotografie deed hij erbij tot hij in 2016 zich volledig begon toe te leggen op het maken van fotografische portretten. De opdracht van directeur Henk Stokvis om werk en leven in Oranjeborg een jaar lang vast te leggen, vond hij gaaf. 'Mijn eerste fotodag was in Havelte en veel cliënten waren in eerste instantie wat huiverig om op de foto te gaan. Al gauw werden de foto's vergroot afgeleverd op de locaties en waren medewerkers en cliënten enthousiast over het resultaat en mijn stijl. Dit verliep ook zo na mijn eerste bezoeken aan de Wijk, Biddinghuizen en Epe. Ik voelde me welkom bij de cliënten, de medewerkers en op de dagbestedingsplekken.'

Kort geleden nog werkzaam in de zorg weet Paul Bink precies hoe het werkt in een wir-war van bureaucratie en administratieve rompslomp. 'Mensen zijn niet te meten in de hoeveelheid zorg die ze nodig hebben, in protocol-

Een van de cliënten van Oranjeborg.

Paul Bink ©

len en of ze wel of niet onder allerlei documenten een handtekening hebben gezet. Ik heb geprobeerd om de mensen en hun unieke persoonlijkheid te vangen in mijn foto's waardoor de foto

eigenlijk alles vertelt over de geportretteerden: hun talent, hun kracht, hun kwetsbaarheid, hun verleden, maar vooral hoe ze zijn als mens. Een zorgkantoor, indicatie, keukentafelgesprek of begeleidingsplan zijn eigenlijk niet meer nodig, omdat de foto dit alles al zegt.'

Paul Bink creëert in zijn zwart-wit foto's een prachtige twee-eenheid van geportretteerde en zijn directe omgeving. Hij legt details en gewone dingen van alledag vast. In het boek dankt hij alle cliënten en medewerkers voor hun medewerking, hun enthousiasme, gastvrijheid en 'echtheid' tijdens de fotodagen. Van poseren is nergens sprake. Het resultaat is verbluffend. Wie een bezoek brengt aan het hoofdkantoor op Blankenstein of aan een van de locaties krijgt een sprekend inkijkje in de bijzondere wereld van Oranjeborg dankzij de vele vergrote foto's die in het trappenhuis, in de gangen, in kantoorruimten en kantines hangen. Een doorlopende expositie van mensen die weten dat ze weer worden gewaardeerd.